

Variació d'accent i de pronom en *guarda'm* (ALDC, IX, 2181. *Guarda'm* aquests diners i torna-me'ls demà)

El nucli verbal del sintagma, pràcticament d'extensió general, és *guardar*, der. del germ. WARDON 'cercar amb els ulls', format sobre WARDa 'acte de cercar amb els ulls; guàrdia, guarda; talaia'. Més locals són *estojar* 72 (*esto*[dʒ]ar 82, 85) (< llat. vg. *STUDIARE, der. de STUDIUM 'esforç, aplicació, zel') i *alçar* 168, sentit exclusivament val. (< llat. vg. ALTIARE, der. de ALTUS) des del de 'posar a la part alta'. Per a aquests mots i altres, amb la seva distribució geogràfica, veg. PALDC, II, mapa 257. *Desar* la roba a l'armari.

Centrant-nos en l'aspecte fonètic del sintagma, dividim els materials en dos apartats: **1)** amb accentuació en el radical verbal, en la forma plena del pronom (*guarda-me*) o en la variant reduïda (*guarda'm*); **2)** amb accentuació en el pronom, en la forma plena d'aquest (*guarda-mè*) o la forma reduïda (*guardè'm*).

En el primer cas, el sintagma amb la forma reduïda del pronom és el més freqüent (*guarda'm*), amb canvis que afecten el verb: *gorda'm*, amb monoftongació del diftong precedit de consonant velar (cf. *guaret* > g[u]ret, g[o]ret [PALDC, IV, mapa 482]; *guarniment* > *gorniment*, *gurniment*

[PALDC, VI, mapa 851]); *aguarda'm*, amb pròtesi vocàlica provocada per fonosintaxi, reduït a *auarda'm* 169, per absorció de -g- en la vocal velar, simplificat en *uarda'm* 171, 172, 174, 188, per afèresi vocàlica; el mateix passa amb altres verbs: *esto*[dʒ]a'm 85, *alça'm* 168. En canvi, l'alternativa amb forma plena (*guarda-me*, var. *gorda-me* 47) té unes poques realitzacions, especialment en els parlars ribagorçans.

En el segon cas, l'opció en forma plena del pronom (*guarda-mè*; var. *gorda-mè* 11, 14, *gardeu-mè* 7) ocupa tot el ross., mentre que la reduïda (*guardè'm*) és pròpia del mall. i men. (var. *aguardè'm* 70, 71, *gordè'm* 73, 75-81; amb un altre verb: *estogè'm* 72, *esto*[dʒ]è'm 82).

També s'han registrat algunes respostes amb el verb en present i anteposició del pronom (*em gordes* 31, *me guardes* 153, 154) o únicament amb la forma verbal (*guarda* 28, 180; *tin* 'té' 163, 175).

Segons la *PEOLC Fonètica* (pàg. 19) és d'àmbit general l'accentuació sobre el radical verbal, mentre que considera d'àmbit restringit la que carrega sobre el pronom enclític.

